

УДК 378.147:616-072.7(477.84)

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ “ФУНКЦІОНАЛЬНА ДІАГНОСТИКА” У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ТДМУ ІМ. І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО

С. В. Дзига, О. В. Бакалець, Н. Б. Бегош

ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України”

IMPLEMENTATION OF ELECTIVE COURSE “FUNCTIONAL DIAGNOSTICS” IN THE EDUCATIONAL PROCESS FOR STUDENTS OF MEDICAL FACULTY TSMU BY I. YA. HORBACHEVSKY

S. V. Dzyha, O. V. Bakalets, N. B. Behosh

SHEI “Ternopil State Medical University by I. Ya. Horbachevsky of MPH of Ukraine”

У статті висвітлено особливості викладання функціональної діагностики для студентів II курсу медичного факультету відповідно до кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

The article adduces the peculiarities of the functional diagnostics teaching for students of the second course of medical faculty according to the norms of the credit-modular system of educational process.

Вступ. Серед численних методів дослідження, якими досконало повинен володіти сучасний практичний лікар, провідне місце справедливо належить інструментальним методам, на яких базується функціональна діагностика. Методи функціональної діагностики суттєво доповнюють нозологічний, топічний і морфологічний діагнози, будучи важливою частиною клінічного діагнозу, а також дозволяють виявити захворювання на ранніх етапах його розвитку.

З метою ознайомлення студентів II курсу медичного факультету з основними сучасними діагностичними методами на кафедрі функціональної діагностики та клінічної патофізіології ТДМУ ім. І. Я. Горбачевського створено елективний курс функціональної діагностики. Оскільки майбутні лікарі ще не знайомі з клінікою, даний курс максимально адаптований для викладання на початковому етапі медичної освіти.

Основна частина. Оволодіння даної дисципліни базується в першу чергу на теоретичних курсах нормальної фізіології, фізики та медичної біохімії. Розуміння основних закономірностей перебігу фізіологічних процесів, що відбуваються в організмі, є необхідним для вибору підходів у діагностиці патології людини. Метою вивчення функціональної діагностики на II курсі медичного факультету є застосування

у практичній роботі знань, отриманих студентами при вивченні базових дисциплін, а також розвиток практичних вмінь та навиків в умовах центру функціональної діагностики.

При вивченні даної дисципліни ставляться такі завдання:

– ознайомити студентів з основними принципами роботи центру функціональної діагностики;

– сформулювати уявлення про діагностичні можливості сучасних діагностичних методів дослідження функцій серцево-судинної системи (електрокардіографія, добове моніторування електрокардіограми і артеріального тиску, навантажувальні проби), органів дихання (спірометрія, пікфлоуметрія, пневмотахографія), центральної і периферичної нервової системи (електроенцефалографія, електроміографія), шлунково-кишкового тракту (інтрагастральна рН-метрія, добова рН-метрія, електрогастроентерографія), кісткової та м'язової систем (двофотонна рентгенівська денситометрія);

– ознайомити студентів з нормативами і діагностичним значенням відхилень основних показників при функціональному дослідженні систем організму;

– обґрунтувати принципи функціональної діагностики відповідно до сучасних уявлень про основні закономірності перебігу фізіологічних та патологічних процесів в організмі людини.

© С. В. Дзига, О. В. Бакалець, Н. Б. Бегош

Відповідно до навчального плану викладання функціональної діагностики для студентів медичного факультету здійснюється на II курсі в III–IV семестрах у рамках елективного курсу.

На кафедрі розроблені навчально-методичні матеріали у вигляді робочої програми з дисципліни, методичних вказівок до практичних занять, матеріалів для підготовки студентів до практичних занять, створено банк тестових завдань для проведення щоденного альтернативного дистанційного контролю знань студентів за системою “Moodle”, а також ряд ситуаційних задач, електронний варіант таблиць та відеофільмів, що полегшують сприйняття матеріалу.

Засвоєння дисципліни здійснюється під час практичних занять зі студентами. Через невеликий обсяг (24 години) програма елективного курсу з функціональної діагностики не розрахована на освоєння практичних навичок.

Практична частина заняття передбачає індивідуальну роботу у центрі функціональної діагностики: спілкування з пацієнтом з обов'язковим дотриманням відповідних комунікативних алгоритмів, участь у проведенні певної діагностичної методики. Є ряд методів обстеження, які студент повинен вміти виконати самостійно: записати електрокардіограму в 12 стандартних відведеннях, дослідити функцію зовнішнього дихання, використавши спірографічний метод обстеження та пікфлоуметрію. Отримані результати необхідно вміти поаналізувати, відрізнити норму від патології та обґрунтувавши причини виявлених змін.

Література

1. Удосконалення самостійної роботи студентів – важлива складова в реалізації галузевого державного стандарту медичної освіти / Г. В. Дзяк, Т. О. Перцева, Г. В. Горбунова, Н. В. Ліхолетова // Медична освіта. – 2004. – № 1. – С. 15–16.
2. Болонський процес у фактах і документах / упорядники М. Ф. Степко, Я. Я. Болнобаш, В. Д. Шинкарук, В. В. Грубінко, І. І. Бабін. – Київ-Тернопіль : Економічна думка, 2003. – 52 с.
3. Гончаров С. М. Основи педагогічної праці : навчальний посібник / С. М. Гончаров. – Рівне : РДТУ, 2001. – 256 с.

Під час дискусійного обговорення студенти проводять аналіз результатів обстеження пацієнтів з відповідною патологією, а також змодельованих клінічних ситуацій. Основний акцент робиться на обговоренні суті методики обстеження, показань та протипоказань до її проведення, а також її діагностичної цінності.

З метою підвищення творчої активності студенти працюють над темами, які винесені на самостійне опрацювання, що сприяє розвитку в них навичок роботи з літературою, вчить узагальнювати та використовувати отримані знання. Значну роль при цьому відіграють інформаційні технології, серед яких – використання доступних Інтернет-ресурсів, в тому числі Web-сторінки університету, що була створена з метою оптимізації навчального процесу.

Ступінь засвоєння навчального матеріалу оцінюється в кінці практичного заняття з використанням відповідних контролюючих програм або шляхом тестового контролю в системі “Moodle”, який здійснюється напередодні практичного заняття.

Висновок. Метою вивчення функціональної діагностики студентами II курсу медичного факультету є формування в них творчого підходу та лікарського клінічного мислення. Це базується на використанні сучасних методик у дослідженні функціональних порушень органів та систем організму, об'єктивному оцінюванні відхилень основних показників життєдіяльності і встановленні ступеня вираження цих порушень.

4. Бердников А. В. Медицинские приборы, аппараты, системы и комплексы : учебное пособие. Ч. I. Технические методы и аппараты для экспресс-диагностики / А. В. Бердников, М. В. Семко, Ю. А. Широкова. – Казань : Изд-во Казан. гос. техн. ун-та, 2004. – 176 с.
5. Голофеевский В. Ю. Теоретические основы информационной диагностики заболеваний и преморбидных состояний / В. Ю. Голофеевский. – СПб., 2001. – 28 с.

Отримано 25.09.14